

Og hvis man i sin Tid havde købt Grusgraven for en Sum, som den Gang maaske var stor, og som nu vilde synes latterlig, kan jeg ikke se andet, end at Manden havde ganske samme Grund til at ærgre sig over, at Grusgraven i sin Tid var solgt til en Pris, som han nu vilde finde urimelig.

Mads Larsen: Jeg kan ikke være enig med Ministeren i den Betragtning, han anstillede over det af det ærede Medlem for Randers Amts 1ste Valgkreds (H. P. Hansen) stillede Ændringsforslag, thi de to Forhold, som Ministeren stillede overfor hinanden, er ikke analoge. Det er meget rigtigt, hvad Ministeren siger, at vedkommende Mand har overtaget en Ejendom, hvorpaa der hvilede en saadan Servitut. Men jeg erkender, at jeg, allerede da vi i sin Tid havde Andragendet fremme i Finansudvalget, havde Følelsen af, at Statsbanerne ikke helt øvede Retfærdighed overfor denne Mand; og jeg tvivler mere om det nu, thi selv om Manden, da han overtog Gaarden — efter sin Fader, efter hvad den ærede Forslagsstiller siger —, var vidende om, at der var en saadan Servitut, var han i alt Fald ikke klar over, hvor stor en Del af hans Mark det kunde komme til at gælde. Saa vidt jeg erindrer, fremgik dette ikke af de Papirer, der forelaa i Finansudvalget i sin Tid, og det forekommer mig dog, at det gør en overordentlig stor Forskel. Nu hører vi, at der i afvigte Sommer blev sendt ham en Meddelelse om, at han yderligere skal afgive $\frac{3}{4}$ Td. Land, som altsaa berøves anden Brug, bliver gjort værdiløs for ham. Og den Afgift, der svares, 34 Kr. aarlig plus 8 Øre pr. m², er under Hensyn til den Prisstigning, som er foregaaet paa al den Slags Materialer, et saa ringe Vederlag, at det unægtelig forekommer mig, at vi i alt Fald maa have undersøgt, om der ikke sker denne Mand Uret. Jeg vil derfor for mit Vedkommende gerne medvirke til, at Sagen overvejes, og at der eventuelt optages en Forhandling med Ministeren om den mellem anden og tredie Behandling, naar vi kan faa samtlige Forhold oplyst.

Man siger, at hvis Manden havde solgt Grusgraven i sin Tid, vilde han lige saa godt bag efter have kunnet sige, at han havde faaet meget for lidt. Men det er ikke rigtigt, thi her er Spørgsmaalet, om den paagældende har kunnet forudse, i hvor ringe Grad den aarlige Erstatning virkelig dækkede Værdien af de Varer, han skulde levere, og om det har været muligt, ogsaa for den nuværende Ejer, at forudse, hvor stor en Mængde Stats-

banerne efterhaanden vilde tage. Det er disse Forhold, jeg synes ogsaa maa tages i Betragtning, naar man skal bedømme denne Sag.

H. P. Hansen (Randers Amts 1ste Valgkreds): Med Henblik paa den Iver, hvormed den højtærede Minister modsætter sig dette Ændringsforslag, vil jeg tillade mig at henlede Ministerens Opmærksomhed paa, at for ikke saa meget længe siden blev vi her i Tinget af Statsministeren belært om, at der er noget, der hedder bristede Forudsætninger, og at naar en Overenskomst er indgaaet under Forudsætninger, der siden er bristet, skal den ikke holdes — hvis man altsaa kan lade være at holde den. Men her er Forholdet dette, at Manden, paa hvis Mark Grusgraven ligger, ikke kan lade være at holde den, thi Statsbanerne tager, hvad de vil, uden Hensyn til Mandens Protest, og vi ved alle sammen, at hvis han vilde forsøge paa ved Fogedforbud eller paa anden Maade at forhindre Statsbanerne i at ødelægge hans Mark, vilde han have hele Statsmagten imod sig og uvægerlig tabe sin Sag. Men Forudsætningerne for denne gamle Kontrakt fra 70erne er ganske bristet, og den Sammenligning, den højtærede Minister anstillede, er ganske uholdbar, foruden af de Grunde, den ærede sidste Taler nævnedes, tillige af den Grund, at da denne Overenskomst i sin Tid blev sluttet, drejede det sig kun om en Skrænt, bevokset med Lyng og Pilekrat, som ikke var til noget som helst, og som den daværende Ejer syntes var af saa ringe Værdi, at et Vederlag af 34 Kr. om Aaret og 8 Øre pr. m² syntes ham tilstrækkeligt, endogsaa tilstrækkeligt i den Grad, at han gik ind paa at give det jyske Jernbaneselskab en Kontrakt, der lagde det i Selskabets Haand fuldstændig at gennemgrave hans Mark, uden at han nogen Sinde med Virkning kunde nedlægge Protest derimod.

De Forudsætninger, der var til Stede i 70erne, har ikke holdt Stik. Nu er Marken, om ikke gennemgravet, saa i alt Fald halvt gennemgravet, der er taget en umaadelig Mængde Ballast dér. Jeg skal nævne, at der er taget Grus til den jyske Længdebane lige fra Randers til Frederikshavn indtil for kort Tid siden, da Grusgraven ved Hobro kom til. Det er Masser af Ballast, der er taget, det er efterhaanden blevet en kolossal Grusgrav. Og nu kommer den 6. Juli Overbanemesteren for den paagældende Strækning og meddeler i en Skrivelse, som jeg har liggende paa min Plads, at saa snart Høsten er af Marken og senest den 1. No-